

ДО
ГОСПОДИН ПЕТЪР КЪНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ

Изх.№ 123 / 06 . 12. 2019 год.

КОПИЕ: ДЕПУТАТИ - ЧЛЕНОВЕ НА
КОМИСИЯТА ПО ИПТ В 44-то НС

Относно: Проект на ЗИД на ЗОИК за получаване на държавна помощ за разходи за емисии, произтичащи от европейската СТЕ и прехвърлени върху цените на електроенергията

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КЪНЕВ,

В Директивата за парниковите газове и Насоките относно мерки за държавна помощ в контекста на европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ) и Приложение II към тях са посочени сектори и подсектори, за които е преценено, че са изложени на **значителен риск** от „изтичане на въглерод” поради разходи за непреки емисии. Методологията за определяне на секторите включва качествени и количествени оценки на ниво ЕС, като интензитет на търговията на продуктите с трети страни, невъзможност да се прехвърлят непреки разходи върху борсови цени и клиенти без съществена загуба на пазари, значително влияние на допълнителните разходи върху добавената стойност, технологична невъзможност за замяна на електроенергията с друго гориво, както и продуктови ограничения за някои сектори. Определени са общо 15 дейности, като по три от тях (КИД 07.10, 17.11 и 20.16) няма производства у нас. Останалите са от металургичната, химическата и целулозно-хартиената промишленост. Сега в ЕК тече процедура за актуализиране на Насоките за периода след 2020 г. Има подготвен проект за продължаване на помощта, който включва 8 сектора и интензитет от 75 %.

Понастоящем над 15 страни от ЕС са приложили този механизъм, съобразно приноса на позволените по насоките производства в националните икономики, като Полша е последната страна, получила нотификация през м.август 2019 г.

За да се постигне по-голям общ ефект в рамките на ЕС и да бъдат подпомогнати засегнатите индустрии и в останалите страни през 2018 г. беше променен чл.10а на Директивата за парниковите газове (2003/87/ЕО) и текстът „Държавите-членки могат да приемат финансови мерки” беше заменен с „Държавите-членки следва да приемат финансови механизми”. Като източник на средства са посочени **приходите от търгове на квоти за емисии на парникови газове и до 25 % от сумата може да се използва без допълнителна обосновка пред ЕК**. В някои страни приетият лимит е значително завишен, като във Франция се ползват 60% от тези приходи, Белгия – около 44% и Германия – 34 %.

Новата императивна разпоредба в текста и източниците за финансиране имат за цел да бъдат стимулирани енергоинтензивните производства и те да продължат да работят в рамките на ЕС. Тяхната продукция е основа за развитие на останалите сектори по веригите на добавена стойност и осигуряват суровинната независимост на Европа.

Приетите в Насоките дейности, които са обект на законодателните промени имат висок принос в българската икономика, с дял над **20 % в промишленото производство и около 25 % в стоковия износ**. Постигнатото от тях устойчиво развитие и присъствие на международните пазари се дължи на големи инвестиции в нови върхови технологии, в енергийна ефективност, в добра работна среда и опазване на природата. Въпреки тези успехи остават реални проблемите на предприятията да осигурят електроенергия на достъпни и конкурентни цени. Високите енергийни разходи намаляват възможностите за износ и поставят в неравностойно положение българските производители, не само по отношение на трети страни, но и спрямо конкурентите им от държани-членки на ЕС, които прилагат Насоките и компенсират разходите за непреки емисии.

За подпомагане на българската базова индустрия, която работи предимно за износ и в условия на силна международна конкуренция, Министерството на икономиката подготви този проект за промени в ЗОИК. По данни от НСИ всички предприятия, които отчитат дейности по Насоките са около 180 -190 на брой. В този списък има включени фирми с преустановена дейност, в процедура на ликвидация, несъстоятелност или неотговарящи на други критерии за допустимост. Данните за производители с годишна консумация на електроенергия над 1 ГВтч редуцират списъка до 30–50 предприятия. Границата на това потребление съответства на европейската практика и е съобразена с очакваните приходи от помощта и разходи за администриране на производството. Под нея те не са обосновани. Със сигурност може да се приеме, че бенефициери ще бъдат не повече от 50 предприятия.

Размерът, респективно интензитетът на държавната помощ за оставащия период е съгласуван с националните бизнес-организации и заинтересованите министерства. Постигнато е съгласие за минимално въздействие върху останалите сектори и годишен размер на помощта от 33 млн.лева, като същата не превишава 5 % от приходите, генерирани от продажбата чрез търг на квоти за емисии на парникови газове, които постъпват във Фонд “Сигурност на електроенергийната система”.

Общата консумация на електрическа енергия по предварителен списък възлиза на 2 600 ГВтч, а интензитетът на помощта за оставащия периода на действие е 45 % при допустим по Насоките на ЕК до 75 %.

Предвид малкия период на действие на този механизъм (до края на 2020 г.) е важно **промените в ЗОИК да бъдат приети в ускорен порядък**, като паралелно се работи по нотификация на помощта от ЕК и по проект на Наредба за прилагане.

С този акт народните представители от 44-то НС ще докажат подкрепата си за българската индустрия, което е приоритет в програмите на всички парламентарно представени партии. Тази помощ ще бъде стъпка за подобряване на конкурентоспособността на продуктите с най-голям принос в износа на страната и ще повиши потенциала за иновации в тези предприятия.

Надяваме се на Вашето позитивно и ускорено решение.